

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: *FRPS/705/2011/Pan.*

A Független Rendészeti Panasztestület

94/2012. (II. 29.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2011. november 24-én előterjesztett **panaszát** a 2012. február 29-én – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes, testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

átteszi

az intézkedést foganatosító szerv – a H. Városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2011. október 17-én terjesztette elő beadványát a H. városi Rendőrkapitányságnál, majd a rendőrség tájékoztatását követően 2011. október 28-án nyilatkozott arról, hogy panaszának Testület általi kivizsgálását kéri. A Testület a beadványt 2011. november 24-én érkezett.

Panaszában előadja, hogy 2011. október 14-én 13 óra 40 perckor H. városban, a Sz. utcán található élelmiszer boltba indult szomszédjával, V. L.-lel. Kerékpárjukat a kerékpárúton tolták, mert szomszédja 2011 januárjában üzemi baleset következtében gerincsérülést szenvedett, és kerékpárjára támaszkodva könnyebb számára a sétálás. A bolthoz érve kerékpárjaikat az ott elhelyezett kerékpártárolókban zárták le, majd bementek vásárolni. A

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

panaszos már éppen köszönt a bolti eladónak, amikor arra figyelt fel, hogy valaki azt kiáltja: „Hé, gyertek már ide!”. A panaszos ekkor vette észre, hogy a bolttal szemben, az út másik oldalán állt egy szolgálati gépjármű, amelyből három rendőr szállt ki. A panaszos szomszédjának azon kérdésére, hogy „Jó napot, nekem szólt?”, az a válasz érkezett, hogy „Még egyszer nem mondom, jöjjön ide!” A panaszos szomszédja odament, majd ismét jó napot kívánt, és megkérdezte, miben segíthet. Az intézkedő rendőr erre azt a választ adta, hogy „Kezeket fel, feküdjön az autónak, ruha átvizsgálás történik!”. A panaszos szomszédjának azon kérdésére, hogy mi szükség van erre, hiszen semmi rosszat nem tettek, az a válasz érkezett, hogy „Majd mindjárt megmagyarázom, ha nem tetszik.” V. L. ekkor előadta a rendőröknek, hogy a panaszos reggeltől az intézkedés idejéig neki segített, és ő kérte, jöjjön el vele vásárolni. A panaszos és szomszédja elmondták, hogy fogyasztottak alkoholt az egész napos kerti munka közben, kétszer fél dl pálinkát, és két üveg sört ittak, ami meglátásuk szerint nem nagy mennyiség.

Ezt követően a panaszos szomszédját öt alkalommal szondáztatták meg, miközben mind a négy rendőr nevetett. V. L. ekkor kérte a rendőröket, ne kiabáljanak, és ne bánjanak úgy vele, mint egy bűnözővel. A rendőr erre megkérdezte, mivel bizonyítja, hogy nem bűnöző, illetve, hogy van-e nála kábítószer. Az intézkedő rendőr ezután közölte velük: „ne képzeljék magukat nagy legénynek”, és annyiszor válaszoljanak, ahányszor a rendőr kérdez. Ezt követően felvették személyes adataikat.

A panaszos szomszédja elmondta a rendőröknek, hogy 2002 óta ő vezeti a Bűnmegelőzési Egyesületet, és törvényisztelő állampolgár, mire a rendőr azt felelte „rohadtul nem érdekel.” A rendőrök megkérték, kapcsolják ki mobiltelefonjaikat, majd átvizsgálták a ruházatukat, zsebeiket. A panaszossal szemben 60 000 Ft, V. L.-l szemben 30 000 Ft bírságot szabtak ki, a panaszos és szomszédja a jegyzőkönyvet aláírták, de csak azért, mert minél előbb távozni szerettek volna, nagyon megalázónak érezték ugyanis az intézkedést.

A panaszt ezt követően szolgálati járművel elszállították a H. városi Rendőrkapitányságra. V. L. követte a kapitányságra, hogy panaszt tegyen az intézkedéssel szemben. Amikor beért, azt tapasztalta, hogy a panaszossal 3-4 rendőr kiabált. Amikor a szomszéd jelezte az ügyeletes tisztnek, hogy panaszt szeretne tenni, utóbbi azt a választ adta, hogy azonnal „takarodjon ki a kapitányságról”. V. L. ekkor elhagyta az épületet, a panaszt az utcán várta meg.

A panaszos és társa sérelmezik a rendőri bánásmódot, megaláztatást, valamint a velük szemben kiszabott büntetést.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 2011. november 15-én kelt levelében arról tájékoztatta az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatának vezetőjét, hogy a panasz kivizsgálását első fokon végző H. városi Rendőrkapitányság vezetője a közigazgatási eljárást felfüggesztette, tekintettel arra, hogy a panaszos beadványában kérte, a panaszeljárást a Testület folytassa le. A felfüggesztésről szóló végzést a Testületnek is megküldték.

2) A Megyei Rendőr-főkapitányság H. városi Rendőrkapitányság Közlekedésrendészeti Osztályának intézkedő rendőre, P. I. r. főtörzsőrmester 2011. október 22-én kelt jelentésében az alábbiakról számol be.

2011. október 14-én 8 órától 20 óráig H. város belterületén gépkocsizó járőrszolgálatot látott el Sz. J. r. törzsőrmesterrel, Á. P. r. őrmesterrel és Sz. N. r. őrmesterrel. Szolgálatuk teljesítése során Á. r. őrmester volt a gépkocsivezető. 13 óra 40 perc körül a Sz. utcán haladtak a P. utca irányába, amikor észlelték, hogy két kerékpáros halad egymás mellett velük szemben. Ekkor a két személy még távolabb volt tőlük. Amikor már közeledtek, a rendőrök látták, hogy az egyik kerékpáros nem a szokott módon hajtotta a kerékpárt, nem egyenesen haladt az úton, hanem kissé imbolyogva. Miután a szolgálati gépjárművel elhaladtak mellettük, a rendőrök az első kapubejárónál megfordultak, addigra azonban a két személy leszállt a kerékpárról, és a járdán megállva becsengettek egy házba. Mivel a panaszos és társa az intézkedésre okot adó cselekményt, vagyis az egymás mellett kerékpározást megszüntették, a rendőrök tovább haladtak a szolgálati gépjárművel. A Sz. utcán a W. utca felé vették az irányt, és a T. utca kereszteződésénél megálltak, majd visszafordultak a Polgári út irányába, mivel az eligazításban meghatározottak szerint ott álló ellenőrzést szándékoztak végrehajtani.

Amikor a szolgálati gépjárművel a P. út felé elindultak, észrevették, hogy a panaszos és társa kitolták a kerékpárjukat az úttestre, és felülve a kerékpárra újra egymás mellett haladtak. Ekkor a rendőrök utánuk mentek, a G. söröző mellett található élelmiszer boltnál érték utol őket. Megálltak az úttest bal oldalán lévő földes úton, hogy a forgalmat ne akadályozzák, ezalatt a panaszos és társa leszálltak a kerékpárról. V. L. kerékpárját a falnak támasztotta, de annak kormányát még nem engedte el, amikor a szolgálati gépjárműből kiszállva Sz. r. őrmester szólt nekik, „Uraim, kérem jöjjenek már ide!“. A panaszos ekkor a rendőrök felé nézett, V. L. azonban, mintha nem hallaná a kérést, megindult a bolt bejárata irányába. A r. őrmester ismételten felszólította őket, hogy „Uraim, jöjjenek ide!“ Ekkor már V. L. is feléjük fordult, és azt kérdezte, „Minek?“ Ekkorra már mind a négy rendőr kiszállt a gépkocsiból. Sz. r. törzsőrmester közölte a panaszossal és társával, hogy igazoltatás alá vonják őket, mert azzal, hogy egymás mellett kerékpároztak, szabálysértést követtek el. P. r. főtörzsőrmester a szolgálati gépjármű jobb első ülésén foglalt helyet. Mivel a szonda a kesztyűtartóban volt, azt ő vette onnan ki, és helyezte készenlétbe.

Sz. r. törzsőrmester kérte az intézkedés alá vontakat, hogy személyes okmányaikat készítsék elő személyazonosság megállapítása céljából. Mivel sem a panaszosnál, sem V. L.-nél nem volt személyazonosító igazolvány, adataikat bemondás alapján rögzítették. A panaszos szomszédját már ekkor többször fel kellett szólítani, hogy diktálja be az adatait, mert a rendőri felszólításnak nem tett eleget, azt kérdezte, „Minek az?“, „Nem követtünk el semmit“, valamint „Ismerjük mi egymást.“ A r. főtörzsőrmester elmondja, hogy V. L.-l szemben már többször intézkedtek korábban szabálysértés és bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt. Mivel a férfi eddig minden intézkedést megpanaszolt, az eljárás tárgyilagos bizonyítása érdekében Á. r. őrmester az intézkedésről hangfelvételt készített.

Ezután rögzítették az adataikat, lepriorálták őket, majd alkoholszondát alkalmaztak velük szemben. Először V. L.-l szemben alkalmaztak Drager 6810 típusú kézi elektromos légalkoholszondát. Négy felszólítást követően, ötödik alkalommal „A Törvény nevében!“ szavakkal figyelmeztették, ugyanis nem volt hajlandó alávetni magát az ellenőrzésnek, csak azt követően, hogy közölték vele, hogy ha nem fújja meg a készüléket, előállítják vér- és vizelet mintavételre. Az első négy alkalommal azonban szemmel láthatólag szándékosan rövid ideig, a csutora bekapása nélkül próbálta megfújni a szondát. Amikor ismételten

közölték vele, hogy, ha nem tud sikeres mérést fűjni, előállítják mintavételre, a panaszos társa sikeresen megfújta 0,04 mg/l értékre a szondát. A r. főtörzsőrmester közölte vele, hogy pozitív értékre fűjta a szondát, és megkérdezte, mennyi és milyen alkoholt fogyasztott. Ekkor a férfi elmondta, hogy reggel ivott egy sört, de felháborodva tette hozzá, hogy ő a lakásától a boltig a kerékpárúton közlekedett, nem okozott balesetet, és véleménye szerint nem látszik részegnek. Előadta, hogy visszafelé is a kerékpárúton fognak közlekedni, ezért nem érti, miért intézkednek velük szemben.

Ezt követően a panaszossal szemben is alkoholszondás ellenőrzést hajtottak végre, amibe V. L. folyamatosan közbeszólt, akadályozta az intézkedést. A panaszos elsőre sikeresen megfújta a szondát 0,88 mg/l értékre. Ekkor a r. főtörzsőrmester közölte vele, hogy elő fogják állítani a Hajdúnánási Rendőrkapitányságra légmintavételre.

Az intézkedő rendőrök megkérdezték V. L.-t, elismeri-e az alkoholfogyasztást, hajlandó-e elfogadni a mért értéket, valamint tájékoztatták, hogy 30 000 Ft közigazgatási helyszínbírságot szabnak ki vele szemben. A férfi elismerte az alkoholfogyasztást és az általa elkövetett szabályszegést, hajlandó volt az alkoholfogyasztásról nyilatkozatot tenni, és az arról készült jegyzőkönyvet elolvasás után aláírni. Az aláírást megelőzően a rendőrök közölték vele, hogy ezt követően jogorvoslatnak már nem lesz helye. A panaszos is aláírta a jegyzőkönyvet és a tájékoztatót. Sz. r. őrmester ezután ruházataátvizsgálást hajtott végre a panaszossal és szomszédjával szemben. Megkérdezte tőlük, hogy szűrő-vágó, illetve közbiztonságra különösen veszélyes eszközt tartanak-e maguknál, mire V. L. közölte, hogy ő nem bűnöző, és csak a kérdés ismételt feltétele után válaszolta azt, hogy nincs nála ilyen eszköz. A panaszos szomszédja az intézkedés során végig arrogánsan, lekezelően és felháborodva viselkedett, hangját felemelte, sokszor kiabált. V. L. részére az intézkedő r. főtörzsőrmester átadta a helyszíni bírság kiszabásáról szóló készpénz-átutalási megbízást, majd közölte vele, hogy az intézkedést befejezték, távozhat. A panaszos a helyszínen problémamentesen közreműködött.

Ezt követően a panaszost előállították a H. városi Rendőrkapitányságra, Drager 7110 típusú légalkohol mérő készülékkel történő mintavételre. A panaszos két alkalommal sikeresen megfújta a kapitányságon elhelyezett hitelesített légalkoholszintmérő készüléket. Ezt követően Sz. r. törzsőrmester megírta az intézkedéshez szükséges iratokat. Mivel a panaszos szervezetében 0,5 mg/l érték feletti volt a légalkohol-koncentráció, vele szemben 60 000 Ft közigazgatási bírságot szabtak ki.

A panaszos előállítása során a kapitányságon megjelent N. L. r. törzsszászlós bűnügyi nyomozóval V. L. Az ügyeletvezető P. Zs. r. főtörzsőrmester megkérdezte N. L. r. törzsszászlóstól, hogy együtt vannak-e, amire ő nemmel felelt. Ekkor az ügyeletvezető megkérdezte a panaszos szomszédját, milyen ügyben jött, van-e valami panasza. A férfi közölte, hogy nincs panasza, csak barátjához, a panaszoshoz jött. Az ügyeletvezető ekkor megkérte, hogy ebben az esetben hagyja el a kapitányságot, várja meg a panaszost az ajtón kívül. A férfi a kérésnek eleget tett, bár arrogánsan azt mondogatta az ügyeletesnek, hogy „Tudom, tudom, a szabály az szabály.”

A panaszost az intézkedés befejeztével szabadon bocsátották, az intézkedés során panasszal nem élt.

3) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. október 14-én 13 óra 40 perctől 14 óra 45 percig tartott. A panaszos hozzátartozó vagy más személy

értesítését nem kérte, az előállítással és a rendőri intézkedés módjával kapcsolatban panasza nem volt.

4) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2011. október 14-én 13 óra 40 perckor a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, és az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállították. Az előállítás során az intézkedő rendőrök kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Az Rtv. 33. (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták a panaszosnak.

Az intézkedő rendőr az alábbiak szerint írta le a történeteket. A panaszolt napon 13 óra 30 perckor H. város területén gépkocsizó járőrszolgálatot hajtott végre. A r. őrmester H. városban, a Sz. utcán közlekedett a P. utca irányába, amikor észlelte, hogy ott két kerékpáros közlekedik az úton. A két személyt intézkedés alá vonta, ennek során igazoltatásra szólította fel őket, aminek adataik bediktálásával eleget tettek. Ezt követően a panaszossal szemben alkalmazott alkoholszonda 0,88 mg/l értéket mutatott. Az eljáró rendőr közölte a panaszossal, hogy mivel 0,4 mg/l feletti értéket fűjt, elő fogja állítani a H. városi Rendőrkapitányságra további intézkedés megtétele végett, amit megértett, és tudomásul vett. A panaszoson ruházátátvizsgálást hajtottak végre, amelynek során szűrő-vágó eszköz, valamint közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem találtak. Ezt követően a panaszost előállították a H. városi Rendőrkapitányságra, ahol a hitelesített Drager készüléken 0,97 mg/l értékeket fűjt. A H. városi Rendőrkapitányságon az alkoholfogyasztás tényéről nyilatkozat készült, a panaszos a szabályszegést elismerte, a mérés eredményét elfogadta. Az intézkedő rendőr közölte vele, hogy közigazgatási eljárás indul az általa elkövetett cselekmény miatt.

Az előállítás végrehajtására vonatkozó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szemben alkalmazott intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

5) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsátotta az intézkedés egy részéről készített hangfelvétel hiteles leiratát, amely szerint az alábbi beszélgetés zajlott le V. L. és az intézkedő rendőr között.

„Rendőr: Nem is akarja kifűjni?

V. L.: Hát nem azt csinálom? Harmadjára fűjtem.

Rendőr: Jó majd szólunk, amikor nem kell tovább fűjni, jó? Be kell kapni, és folyamatosan fűjni. Vegyen egy nagy levegőt, be kell kapni és venni egy nagy levegőt.

V. L.: Úgy sem vagyok olyan ügyes, mire fűjöm, nem tudom [...]

Rendőr: Jó. Kapja be idáig, és erősen, folyamatosan, egyenletesen fűjja, jó, rendesen kapja be.

V. L.: Hadd fogjam meg.

Rendőr: Majd fogom én. Pozitív.

V. L.: Hát hogyne, megittam egy sört, hát nehogy már ne ihassak meg egy sört.

Rendőr: Megihat, csak akkor nem kell kerékpározni.

V. L.: Ó, ó, egy sört megittam, én már reggel otthon, meg dolgoztam egész nap [...] (érthetetlen) [...] akkor meg,

Rendőr: [...] Nem, a szervezetében alkohol van...

V. L.: De csináltam valami problémát, elütöttünk valakit, vagy valakit bántottunk, hogy most reggel megittam egy üveg sört, na és akkor most mi van belőle, hogy ez van?

Rendőr: Majd én azt tudom, jó?

V. L.: Rendben van.

Rendőr: Norbi, addig egy ruházat átvizsgálást. Kés, szűrő-vágó eszköz.

V. L.: Ó, jó hogy nem [...] Nincsen.

Rendőr: Tessék válaszolni, [...] Át fogom vizsgálni a ruházatát.

V. L.: Azt várom.

Rendőr: Azt várja, jó, de nem kell nekitámaszkodni az autónak. Mobiltelefon van magánál?

V. L.: Igazolványom [...]

Rendőr: Mobiltelefonja. [...]

V. L.: Hát hogyan van, hát miért, mi a baj a telefonnal?

Rendőr: Kapcsolja már ki.

V. L.: De miért, hát [...]

Rendőr: Mert azt mondtam, én nem nyúlok hozzá, kapcsolja ki. A másik úr jöjjön. Kés, szűrővágó eszköz van magánál? Nem kell feltenni a kezét.

V. L.: Akkor aki innen megy a kocsmából hazafelé biciklivel, [...] Mondtam is, hogy reggel ittam egy sört [...] (autózúgás) [...] most meg eljöttünk ide, mert innen egy íróasztalt akartunk hazavinni barátainkkal, függönykarnist meg ilyeneket, mert azt tudnám, hogy mi a probléma?

Rendőr: Kerékpároztak?

V. L.: Há, de mi nem csináltunk bajt. Ráadásul ott jöttünk a [...] kerékpárúton.

Rendőr: [...] (érthetetlen)

V. L.: Kerékpároztunk, de megint nem csináltunk semmi gondot, visszafelé megint a kerékpárúton megyünk.

Rendőr: (Érthetetlen, szélzúgás)

V. L.: Az a részeg, aki tántorog [...] De uram, hát tántorog?

Rendőr: Nem erről van szó.

V. L.: Há nem is dülöngözik, vagy elesett volna a biciklivel, vagy valaminek nekiment, vagy valakinek [...]

Rendőr: Ön szerint, aki úgy vezet, hogy alkoholt fogyaszt, de nem csinál bajt, [...] (zúgás érthetetlen)”

6) A Hajdúnánási rendőrkapitányság vezetője 2012. február 20-án kelt tájékoztatásában az alábbi kiegészítéseket tette.

A panaszossal és szomszédjával szemben a közúti közlekedés szabályairól szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 20. § (1) bekezdés k) pontjába ütköző ittas vezetés szabályszegés elkövetése miatt, közigazgatási eljárás keretében közigazgatási bírságot szabtak ki, amit a jogsértés elismerésével mindketten elfogadtak.

V. L.-lél szemben az Rtv. 29. § (6) bekezdése alapján került sor ruházatátvizsgálásra. A hivatkozott jogszabályhely szerint „a rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.” A ruházat átvizsgálást Sz. r. őrmester hajtotta végre.

Figyelemmel arra, hogy a rendőri intézkedés során súlyosabb szabályszegést állapítottak meg, az egymás mellett történő kerékpározás szabálysértés elkövetése miatt mindössze szóbeli figyelmeztetés történt.

V. L.-nek a ruházat-átvizsgálást megelőzően tanúsított magatartásával összefüggésben a kapitányságvezető a következő tájékoztatást adta. V. L. az intézkedés során nem volt hajlandó együttműködni, annak megkezdésétől passzív ellenállást tanúsított. Az igazoltatás során V. L.-t többször fel kellett szólítani, hogy diktálja be adatait, ő azonban csak azt ismételte, hogy

„Minek az? Nem követtünk el semmit, ismerjük mi egymást.” A passzív ellenszegülést az adatok rögzítésénél is tovább folytatta, akadályozva ezzel a helyszíni intézkedés gyors befejezését. V. L. nem volt hajlandó az alkoholszondás ellenőrzésnek sem alávetni magát, négyyszer kellett felszólítani a szonda megfújására, mivel szándékosan rövid ideig, a csutora bekapása nélkül „próbálta” megfújni azt. Csak az ötödik felszólítást követően, a „Törvény nevében!” figyelmeztetés és azon közlés után volt hajlandó értékelhető módon megfújni az alkoholszondát, miszerint ha nem tesz eleget a kérésnek, előállítják vér- és vizeletminta vétel céljából.

Az intézkedő rendőrök tartottak attól, hogy V. L. magatartása, passzív ellenállása esetleg aktív ellenszegülésbe csaphat át. Azért végeztek ruházatátvizsgálást, hogy egy esetleges aktív fizikai ellenállás, vagy támadás során egy nála lévő, közbiztonságra különösen veszélyes eszközzel nehogy sérülést okozzon.

A kapitányságvezető az intézkedő rendőrök által használt hangnemmel kapcsolatban előadja, hogy a panaszossal és társával szemben az intézkedés során mind a helyszínen intézkedő rendőrök, mind kapitányság épületében az ügyeletvezető kulturáltan, udvariasan, nyugodt hangnemben beszélt.

Az intézkedés során a panaszolt mondatok nem úgy hangzottak el, ahogy azok a beadványban szerepelnek. Amikor a rendőrök a szolgálati gépjárművel megálltak, Sz. őrmester szólt nekik, hogy „Uraim, kérem, jöjjenek már ide!”, erre a panaszos a rendőrök felé nézett, V. L. azonban, mintha meg sem hallotta volna ezt, megindult a bolt bejárata felé. Ekkor Sz. őrmester ismét felszólította őket, hogy „Uraim! Jöjjenek már ide!”. Ezt követően Sz. r. törzsőrmester közölte velük, hogy igazoltatás alá vonják őket, mert szabálysértést követtek el, majd az adatok rögzítése és az alkoholszondás ellenőrzést követően vizsgálták át a panaszos és társa ruházatát.

Az intézkedés során olyan mondat sem hangzott el, hogy „Kezeket fel!”. V. L.-lél Sz. r. őrmester közölte, forduljon neki háttal, és kezeit tegye oldalra, mert ruházatátvizsgálást fog végrehajtani. Sz. r. őrmester a tanult intézkedéstaktikai, módszertani útmutatók alapján hajtotta végre a ruházatátvizsgálást a panaszossal és társával szemben. Miután V. L. mellkasával nekidőlt a szolgálati gépjármű oldalának, Sz. r. őrmester tájékoztatta, hogy „Nem kell nekitámaszkodni az autónak!”. Az intézkedő rendőrök elmondása szerint olyan mondat sem hangzott el, hogy „Majd mindjárt megmagyarázom, ha nem tetszik.” Amikor V. L. közölte, hogy „Nem vagyunk mi bűnözők.”, Sz. r. törzsőrmester elmondta neki: „Nem is feltételezte senki, hogy maguk bűnözők, azért vonjuk intézkedés alá, mivel KRESZ szabálysértést követtek el, egymás mellett kerékpároztak”. A ruházatátvizsgálás során Sz. r. őrmester megkérdezte V. L.-t, hogy „Kés, szűrő, vágó eszköz van-e magánál?”, de olyan kérdés nem hangzott el, hogy van-e nála kábítószer.

V. L. többször ki akarta vonni magát az intézkedés alól, többször el akart menni, ott akarta hagyni az intézkedő rendőröket, ezért közölték vele, tájékoztatni fogják, ha az intézkedést befejezték, és ezt követően távozhat majd.

A rendőrök a panaszost légminta vétel céljából előállították a rendőrkapitányság ügyeletére. V. L.-t nem állították elő, ő azonban úgy döntött, hogy barátját a rendőrség épülete előtt megvárja. Miközben az ügyeletvezető a panaszossal szemben légminta-vételt hajtott végre, megérkezett a kapitányság bejáratához N. r. törzsszázslós, akivel együtt a már ott várakozó V. L. is bement a kapitányság épületébe. Az ügyeletvezető megkérdezte tőle, hogy milyen

ügyben érkezett, van-e valami panasz, amire V. L. azt válaszolta, hogy csak a barátjához jött. Az ügyeletvezető ekkor megkérte, ebben az esetben hagyja el a kapitányság épületét, és várja meg a panaszost az épület előtt. Nem hangzott el az a panaszos által idézett mondat, miszerint „Azonnal takarodjon ki a kapitányságról!” V. L. a kérésnek eleget tett, és kiment az épületből. Az ügyeletvezető végig kulturált hangnemben beszélt V. L.-lel.

A rendőrök szóbeli meghallgatása és az intézkedés során rögzített hanganyag alapján a kapitányságvezető megállapította, hogy sem a helyszíni intézkedés során, sem pedig később a rendőrkapitányságon a szóbeli kommunikáció nem úgy zajlott, ahogy azt a panaszos és szomszédja levelükben leírták, illetve a panaszlevélben rögzített több, általuk leírt mondat el sem hangzott.

III.

A Testületnek először azt kellett megvizsgálnia, hogy mely panaszosi sérelmekre terjed ki a hatásköre.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

Fentiek értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A fenti, hatásköri rendelkezés alapján a Testület nem vizsgálhatja, hogy a panaszos szabálysértést elkövetett-e, illetve a Testületnek szabálysértési bírság mérséklésére, vagy csökkentésére sincs módja. A panasz e része tekintetében a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény rendelkezései az irányadóak.

Nem tartozik továbbá a Testület hatáskörébe a panaszos szomszédjával szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatos sérelmek vizsgálata sem, a fent idézett hatásköri rendelkezés értelmében ugyanis a Testület csak annak a kérelme alapján járhat el, akit a rendőri intézkedés, vagy mulasztás érintett. A panasz V. L.-re vonatkozó részét a Testület külön állásfoglalásban vizsgálja.

A Testület ezért a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás, ruházatátvizsgálás

és előállítás jogszerűségét, valamint a rendőrök által megválasztott hangnemet tette vizsgálat tárgyává.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak – az intézkedés időpontjában hatályos – a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz, az 54. §-ában írt emberi méltósághoz, az 55. §-ának (1) bekezdése szerinti személyi szabadsághoz, valamint az 59. § (1) bekezdésében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát.

1) A Testület elsőként azt vizsgálta, hogy jogszerűen vonták-e intézkedés alá a panaszost az eljáró rendőrök.

A panaszos előadta, hogy 2011. október 14-én 13 óra 40 perckor H. városban, a Sz. utcán található élelmiszer boltba indult szomszédjával. Kerékpárjukat a kerékpárúton tolták, majd a bolthoz érve kerékpárjaikat az ott elhelyezett kerékpártárolókban zárták le, és bementek vásárolni. A panaszos már éppen köszönt a bolti eladónak, amikor arra figyelt fel, hogy valaki azt kiáltja: „Hé, gyertek már ide!”. A panaszos ekkor vette észre, hogy a bolttal szemben, az út másik oldalán áll egy szolgálati gépjármű, amelyből három rendőr szállt ki.

Az intézkedő rendőrök jelentésükben a panaszos előadásától eltérően számolnak be a történetekről. Elmondásuk szerint 13 óra 40 perc körül a Sz. utcán haladtak a P. út irányába, amikor észlelték, hogy két kerékpáros halad egymás mellett velük szemben. Amikor közelebb értek hozzájuk, a rendőrök látták, hogy az egyik kerékpáros nem a szokott módon hajtotta a kerékpárt, nem egyenesen haladt az úton, hanem kissé imbolyogva. Miután elhaladtak mellettük, az első kapubejárónál megfordultak a rendőrök, addigra azonban a két személy leszállt a kerékpárról, és a járdán megállva becsengettek egy házba. Mivel az intézkedésre okot adó cselekményt, az egymás mellett kerékpározást megszüntették, a rendőrök tovább haladtak a szolgálati gépjárművel. Később azonban észrevették, hogy a panaszos és társa ismét kitolták a kerékpárjukat az úttestre, és felülve a kerékpárra a P. út irányába haladtak egymás mellett. Ekkor a rendőrök utánuk mentek, és a G. söröző mellett található élelmiszer boltnál érték utol őket. Megálltak az úttest bal oldalán lévő földes úton, hogy a forgalmat ne akadályozzák, ezalatt a panaszos és társa leszálltak a kerékpárról. V. L. kerékpárját a falnak támasztotta, de annak kormányát még nem engedte el, amikor a szolgálati gépjárműből kiszállva Sz. r. őrmester szólott nekik, „Uraim, kérem jöjjenek már ide!”.

Ellentmondás van tehát a panaszosi és a rendőri előadás között a tekintetben, hogy a panaszos és társa kerékpároztak-e. A fenti ellentmondás feloldásakor a Testület az intézkedésről készített hangfelvétel leiratára támaszkodott, amely szerint a következő párbeszéd zajlott az intézkedő rendőr és a panaszos társa között:

„Rendőr: Kerékpároztak?”

V. L.: Há, de mi nem csináltunk bajt. Ráadásul ott jöttünk a [...] kerékpárúton.

Rendőr: [...] érthetetlen.

V. L.: Kerékpároztunk, de megint nem csináltunk semmi gondot, visszafelé megint a kerékpárúton megyünk.”

A fenti párbeszéd tehát a rendőri előadást erősíti, hiszen V. L. maga is elmondja, hogy kerékpároztak. A Testületet ezért a továbbiakban ennek figyelembe vételével vizsgálta a panaszt.

Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen ellenőrizheti.

Az Rtv. 44. §-a széleskörű felhatalmazást nyújt a rendőrnek arra, hogy a közlekedés biztonsága érdekében a járműhasználat szabályszerűségét, illetve a közlekedési rendszabályok megtartását külön indok nélkül forgalomban lévő jármű esetében ellenőrizze.

A fentiek alapján az Rtv. 44. §-a megfelelő jogalapot biztosított a panaszos intézkedés alá vonásához, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez fűződő joga.

2) A Testület a panaszos előállításának jogszerűségével kapcsolatban az alábbi megállapításokat teszi.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2011. október 14-én 13 óra 40 perckor a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja alapján előállították. Az előállítás során az intézkedő rendőrök kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A panaszos a hitelesített Drager készüléken 0,97 mg/l értékeket fűjt. A H. városi Rendőrkapitányságon az alkoholfogyasztás tényéről nyilatkozat készült, a panaszos a szabályszegést elismerte, a mérés eredményét elfogadta. Az intézkedő rendőr közölte vele, hogy közigazgatási eljárás indul az általa elkövetett cselekmény miatt.

Az eljáró rendőrök – jelentésük szerint – intézkedés alá vonták a panaszost és társát, rögzítették az adataikat, lepriorálták őket, majd alkoholszondát alkalmaztak velük szemben. Megjegyezték, hogy korábban az egyik kerékpáros nem a szokott módon hajtotta a kerékpárt, nem egyenesen haladt az úton, hanem kissé imbolyogva. A panaszos sikeresen megfűjta a szondát 0,88 mg/l értékre, ezért P. r. főtörzsőrmester közölte vele, hogy előállítják a Hajdúnánás Rendőrkapitányságra légminta-vételre. A panaszos két alkalommal sikeresen megfűjta a kapitányságon elhelyezett Drager 7110 típusú hitelesített légalkoholszintmérő készüléket. Ezt követően Sz. r. törzsőrmester megírta az intézkedéshez szükséges iratokat. Mivel a panaszos szervezetében 0,5 mg/l érték feletti volt a légalkohol-koncentráció, vele szemben 60 000 Ft közigazgatási bírságot szabtak ki.

Az alkoholfogyasztást a panaszos sem tagadta, beadványában előadta, hogy az intézkedés napján fogyasztott alkoholt az egész napos kerti munka során, kétszer fél dl pálinkát, és két üveg sört ittak, ami meglátása szerint nem nagy mennyiség.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja szerint „a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, akitől bűncselekmény gyanúja vagy szabálysértés, valamint közúti közlekedéssel kapcsolatban kiszabható, közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés bizonyítása érdekében vizeletvétel vagy véralkohol-vizsgálat céljából vérvétel, valamint műtétnek nem minősülő módon egyéb mintavétel szükséges.”

A Testület utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem

végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését akkor, amikor annak jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik a rendőrség, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület a szabálysértés elkövetésének kérdésében való állásfoglalás nélkül azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennáll-e.

A közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975 (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés c) pontja szerint járművet az vezethet, aki a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, és szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.

A Kkt. 20. § (1) bekezdés d) pontja szerint a Kkt.-ben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban a megengedett legnagyobb sebességre (gyorshajtás), a biztonsági öv használatára, a továbbhaladás tilalmára (tilos jelzésen történő áthaladás), és a járművezető szervezetében a szeszes ital fogyasztásából származó alkohol tilalmára (ittas vezetés) vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.

Tekintettel arra, hogy a panaszos által a helyszínen megfűjt szonda alkoholfogyasztást jelzett, és a panaszos maga is beismerte, hogy az intézkedést megelőzően fogyasztott alkoholt, a Testület úgy ítélte meg, hogy a szabályszegésnek az előállításhoz szükséges, minimális fokú gyanúja fennállt, tehát a rendőrség által hivatkozott jogszabályhely megfelelő jogalapot biztosított a panaszos előállítására.

Mivel azonban az Rtv. 33. § (2) bekezdés c) pontja nem kötelező előállítási ok, hanem az intézkedő rendőrnek mérlegelési lehetőséget biztosít az előállítás szükségessége tekintetében, a Testületnek vizsgálnia kellett azt is, hogy az előállítás megfelelt-e az Rtv. 15. §-ban foglalt arányossági követelménynek, amely szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A rendőri jelentés szerint a panaszos által a helyszínen megfűjt szonda 0,88 mg/l értéket mutatott. Előállítására azért volt szükség, mert az meghaladta a 0,5 mg/l-esm értéket, ilyen esetben ugyanis az ittasság ellenőrzéséről szóló 27/2010. (OT 14.) ORFK Utasítás (a továbbiakban: ORFK Utasítás) 12. pontja alkalmazásának van helye. A hivatkozott jogszabályhely szerint „amennyiben az alkoholteszterrel végzett mérés eredménye a 0,5 mg/l légalkohol értéket meghaladja, az intézkedés alá vont személyt szóban nyilatkoztatni kell arról, hogy hajlandó-e magát alá vetni hiteles mérőeszközzel történő vizsgálatnak, továbbá arról, hogy szenved-e tüdőbetegségben, vagy van-e testhőmérséklet emelkedése. Abban az esetben, ha hajlandó magát a vizsgálatnak alá vetni és nyilatkozata szerint nem szenved tüdőbetegségben és nincs testhőmérséklet emelkedése, hiteles mérőeszközzel történő mérésre kell intézkedni. Ennek érdekében az intézkedés alá vont személyt a vizsgálat érdekében elő kell állítani, kivéve, ha a mérőeszköz az ellenőrzés helyszínén rendelkezésre áll.”

Az ORFK Utasítás 25. pont a) alpontja szerint az alkoholfogyasztásra vonatkozó szakértői vizsgálathoz szükséges vérvételre és lehetőleg közel azonos időben végzett vizeletminta vételre kell intézkedni, amelyet a cselekményt követően a legrövidebb időn belül végre kell hajtani, ha az intézkedés alá vont személy az alkoholszondával, az alkoholteszterrel vagy a hiteles mérőeszközzel végzett ellenőrzést megtagadja.

A hivatkozott alpont szerint az intézkedés alá vontat mindenesetben nyilatkoztatni kell a tekintetben, hogy aláveti-e magát a hiteles mérőeszkőzzel történő mérésnek. Jelen esetben sem a rendőri iratokból, sem a panaszból nem derül ki, hogy a panaszt nyilatkoztatták-e, megállapítható azonban, hogy akár az ellenőrzésbe való beleegyezése, akár annak megtagadása esetén sor került volna az előállítására (az előbbi esetben a rendőrkapitányságra, az utóbbiban vérvételre). Ezért bár nem állapítható meg egyértelműen, hogy a nyilatkoztatással kapcsolatos kötelezettségüknek a rendőrök eleget tettek-e, a panaszos számára mindenképpen a kisebb jogkorlátozással járó intézkedést választották, hiszen mindkét eljárás szabadságelvonást jelent, a vérvétel ugyanakkor nagyobb fokú beavatkozást jelent a magánszférába, mint a légmintavétel.

Tekintettel arra, hogy hiteles műszeres vizsgálatra a Hajdúnánási Rendőrkapitányságon lehetőség volt, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos előállítása arányos volt, ezért jogszerű korlátozásnak vetették alá a személyi szabadsághoz való jogát.

3) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vizsgálta.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a „rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011 (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 30. § (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. október 14-én 13 óra 40 perctől 14 óra 45 percig, azaz 65 percig tartott. Ezen idő alatt vele és V. L.-l szemben a helyszínen intézkedtek, velük szemben alkohol-szondát alkalmaztak, majd a panaszt beszállították a rendőrkapitányságra, ahol légalkohol-szintjét hiteles mérőeszkőzzel újból megmérték, továbbá az előállítással kapcsolatos iratokat a részére kiállították.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos előállításának időtartama – figyelemmel az ezen időtartam alatt elvégzett eljárási cselekményekre – nem volt aránytalanul hosszú, így a panaszos személyi szabadsághoz való jogának megsértése az előállítás időtartama tekintetében sem valósult meg.

4) A panaszos sérelmezte a vele szemben alkalmazott ruházat-átvizsgálást is, nem érette, arra miért volt szükség. Elmondta, hogy a rendőrök mobiltelefonjaikat kikapcsoltatták, majd ruházatukat, és zsebeiket átvizsgálták.

a) A rendőri jelentés szerint a légalkoholmérést követően a panaszossal szemben ruházatátvizsgálást hajtottak végre. Megkérdezték tőle, szűrő-vágó, illetve közbiztonságra különösen veszélyes eszközt tart-e magánál. Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a ruházat-átvizsgálást az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján hajtották végre, amely során szűrő-vágó eszköz, valamint közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem találtak.

Az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint akivel szemben személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítanak, annak ruházatát a rendőr a támadásra vagy az önveszély okozására alkalmas tárgy elvétele végett, előzetes figyelmeztetés után átvizsgálhatja.

Tekintettel arra, hogy a ruházatátvizsgálást követően a panaszos személyi szabadságának korlátozásával előállítására került sor, a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 31. § (1) bekezdése megfelelő jogalapot biztosított ruházatának átvizsgálásához, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

b) A panaszos azon sérelmével kapcsolatban, hogy mobiltelefonját a ruházatátvizsgálás során kikapcsoltatták, a Testület az alábbiakat adja elő.

Nincs olyan jogszabályi rendelkezés, ami ruházatátvizsgálás során az intézkedés alá vont mobiltelefonjának kikapcsolatását előírná, így a Testület megítélése szerint egy erre irányuló, jogszerű felszólítást csak a panaszos magatartása, vagy az intézkedés körülményei indokolhatnak. Jelen esetben a rendőrség nem tárt fel olyan körülményt, amely a Testület meglátása szerint a telefon kikapcsolását indokolta volna, a jelentésekből kiderül ugyanis, hogy a panaszos az intézkedés során mindvégig együttműködő volt, a rendőri utasításoknak engedelmeskedett.

Fentiek alapján a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg amiatt, hogy az intézkedő rendőrök kikapcsoltatták a mobiltelefonját.

Tekintettel azonban arra, hogy a panaszból nem derül ki, hogy a panaszos a mobiltelefonját használni szándékozta volna, továbbá előállítása során a rendőrkapitányságon úgy nyilatkozott, hogy hozzátartozó kiértesítését nem kéri, a Testület az alapjogsérelmet csekély fokúnak ítélte.

5) A panaszos sérelmezi az eljáró rendőrök hangnemét, elmondja, hogy az intézkedést összességében megalázóan érezte. A panasz szerint a panaszossal szemben a rendőrkapitányságon kiabáltak.

A rendőrök magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakra. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint „a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.” Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét kihirdető, Budapesten, 2007. július 4-én kelt a Független Rendőri Szakszervezet főtítkárának, az Országos Rendőrfőkapitánynak, és a Belügyi és Rendvédelmi Dolgozók Szakszervezete főtítkárának közös nyilatkozatát (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely – bár legfőképp megsértése következményei tekintetében el kell választani a jogi normáktól, néha céljai és rendelkezései a jogi normákéival egybeesnek –

megtestesíti az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgál, illetve morális alapot biztosít a Rendőrség számára. Az Országos Rendőrfőkapitány e nyilatkozat aláírásával vállalta, hogy mindent megtesz azért, hogy érvényt szerezzen a benne foglaltak érvényesüléséért. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „A rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint: „Tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá a korábbi állásfoglalásában [65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalása Indokolása II. részének 3. pont] megfogalmazottakat jelen esetben is irányadónak tartja, eszerint: „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházza fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

Az országos rendőrfőkapitány ezen indokolással is egyetértett 2008. szeptember 10-én kelt, 25800/6/2008. RP. sz. határozatában, és a vizsgált panasznak helyt adott. Az országos rendőrfőkapitány mindkét határozatában a panaszosok „aktív”, esetleg „provokatív” közrehatását illetően azt is kimondta, hogy „az intézkedés alá vont személy provokatív, durva, sértő magatartása nem mentheti az intézkedő rendőr ehhez hasonló viselkedését.”

A kapitányságvezető az intézkedő rendőrök által használt hangnemmel kapcsolatban előadja, hogy a panaszossal szemben az intézkedés során mind a helyszínen intézkedő rendőrök, mind kapitányság épületében az ügyeletvezető kulturáltan, udvariasan, nyugodt hangnemben beszéltek.

A kapitányságvezető szerint az intézkedés során a panaszolt mondatok nem úgy hangzottak el, ahogy azok a panaszban szerepelnek. Amikor a rendőrök a szolgálati gépjárművel megálltak, Sz. őrmester szólott nekik, hogy „Uraim, kérem jöjjenek már ide!”, erre a panaszos a rendőrök felé nézett, V. L. azonban, mintha meg sem hallotta volna ezt, megindult a bolt bejárata felé. Ekkor Sz. őrmester ismét felszólította őket, hogy „Uraim! Jöjjenek már ide!”. Az intézkedés során olyan mondat sem hangzott el, hogy „Kezeket fel!”. V. L.-lel Sz. r. őrmester közölte, forduljon neki háttal, és kezeit tegye oldalra, mert ruházatátvizsgálást fog végrehajtani. Miután V. L. mellkasával nekidőlt a szolgálati gépjármű oldalának, Sz. r. őrmester tájékoztatta, hogy „Nem kell nekitámaszkodni az autónak!”. Az intézkedő rendőrök elmondása szerint olyan mondat sem hangzott el, hogy „Majd mindjárt megmagyarázom, ha nem tetszik.” Amikor V. L. közölte, hogy „Nem vagyunk mi bűnözők.”, Sz. r. törzsőrmester elmondta neki: „Nem is feltételezte senki, hogy maguk bűnözők, azért vonjuk intézkedés alá, mivel KRESZ szabálysértést követtek el, egymás mellett kerékpároztak”. A

ruházatátvizsgálás során Sz. r. őrmester megkérdezte V. L.-t, hogy „Kés, szűrő, vágó eszköz van-e magánál?”, de olyan kérdés nem hangzott el, hogy van-e nála kábítószer.

A rendőrök szóbeli meghallgatása és az intézkedés során rögzített hanganyag alapján a kapitányságvezető álláspontja szerint megállapítható, hogy sem a helyszíni intézkedés során, sem pedig később a rendőrkapitányságon a szóbeli kommunikáció nem úgy zajlott, ahogy azt a panaszos és szomszédja a levelükben leírták, illetve a panaszlevélben rögzített több, általuk leírt mondat el sem hangzott.

A Testület megjegyzi, hogy bár a hangfelvételen nem hallatszik minden, a felvétel meglévő és kivehető részei a rendőri előadást támasztják alá. Az ügyben nem merült fel olyan körülmény, amely miatt a Testületnek kételkednie kellett volna abban, hogy a rendőrök az intézkedés további szakaszában más hangnemet alkalmaztak.

Erre tekintettel a Testület a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét a rendőrök által használt hangnem kapcsán nem állapította meg.

IV.

Vizsgálata során a Testület megállapította, hogy jogszerű volt a panaszossal szemben alkalmazott közlekedésrendészeti intézkedés, ezért nem sérült a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga. A Testület jogszerűnek ítélte a panaszos előállítását, valamint a vele szemben alkalmazott ruházat-átvizsgálást is, ezért úgy foglalt állást, hogy nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz, valamint emberi méltósághoz fűződő joga sem. A Testület szintén nem állapított meg jogsérelmet a rendőrök által használt hangnemmel összefüggésben.

Sérült azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga miatt, hogy a ruházatátvizsgálás során mobiltelefonját kikapcsoltatták. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszból nem derül ki, hogy a panaszos a mobiltelefonját használni szándékozta volna, továbbá előállítása során a rendőrkapitányságon úgy nyilatkozott, hogy hozzátartozó kiértesítését nem kéri, a Testület az alapjogsérelmet csekély fokúnak ítélte.

Erre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2012, február 29.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Fėja András
testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET